

דברי משיח

ה'תשמ"ט

התוועדות ש"פ תרומה, ו' אדר ראשון

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

ה' תהא שנת עצמות טובה

שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"פ תרומה – הננו מוציאים לאור "הנחה" ויומן מהתועדות ש"פ תרומה, ו' אדר ראשון תשמ"ט (לפני שלושים שנה) – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשמ"ט". בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" נבחרים מחלוקת הדולרים לצדקה ביום ראשון, ז' אדר ראשון ה'תשמ"ט (הר"ד המלא יתפרסם אי"ה בכרך השייך לתקופה זו). כמו"כ באו "פנינים" נבחרים מחלוקת הדולרים דיום ראשון, בדר"ח תמוז תש"נ – בפרסום ראשון – מתוך סרט הקלטה ממהלך החלוקה (מתוך דברי משיח תש"נ ח"ד, שהופיע זה עתה).

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות¹ והיומן² – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"י-תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנן ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובוה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידיו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח-תש"נ), שיואיל לשלח למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממ"ש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,

יום ג' שהוכפל בו כי טוב

א' דר"ח אדר א', ה'תשע"ט (ה' תהא שנת עצמות טובה),
שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ"י.

(1) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ב' הנחות (ה"תוכן קצר" ש"ל ע"י "ועד הנחות התמימים", וה"ר"ד" ש"ל ע"י מערכת "פאקס א' שיחה"), ונוספו בה פרטים מה"השלמות" לשיחה המוגהת ש"ל ע"י "ועד הנחות התמימים" ו"ועד הנחות בלה"ק". לשלימות הענינים המבוארים בשיחה, יש לעיין בשיחה המוגהת (סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 255 ואילך).

(2) היומן נערך ע"פ מכתב א' התמימים מ"קבוצה" תשמ"ט (ותורגמו נתונה לו על מסירתו לנו לפרסום) ויומנו של ר' א.ש. ש' מאן. וכאן המקום לבקש שכל מי שברשותו יומנים מבית חיינו משנת תשמ"ט, שיואיל לשלח למערכת ע"מ לזכות את הרבים.

בס"ד. התוועדות ש"פ תרומה, ו' אדר ראשון ה'תשמ"ט

הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

[כשנכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות ניגנו את הניגון ד"ויהי בימי אחשורוש". אחרי שבירך על היין ניגנו "אוהב ה' שערי ציון"].

א. בפרשתנו, פרשת תרומה¹, נאמר הציווי "ויקחו לי תרומה . . . ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ואמרו רז"ל² "בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד מישראל", היינו שהוא ציווי נצחי בכל הזמנים ובכל המקומות – שעל כאו"א מישראל מוטל הציווי לעשות בלבו ובביתו ובכל העולם כולו – משכן ומקדש לה'.

ומכיון שציווי זה נאמר אחרי מתן תורה, הרי יש בזה נתינת כח מיוחדת שיבוא במעשה בפועל. וענין זה הוא הכוונה והתכלית של בריאת העולם וכל סדר ההשתלשלות, דאע"פ שהתורה קדמה לעולם³, הרי לא זה הוא תכלית הכוונה (שתישאר למעלה מהעולם), כמבואר בתניא⁴ שתכלית השתלשלות העולמות אינו בשביל עולמות העליונים הואיל ולהם ירידה מאור פניו ית', והתכלית הוא דוקא עולם הזה התחתון, שישראל ע"י התורה יעשו דירה לו ית' בתחתונים דוקא, שזה נעשה בעיקר אחרי מתן תורה ע"י קיום המצוות בדברים גשמיים דוקא.

ודוקא "סוף מעשה" עלה "במחשבה תחילה"⁵, דבמחשבה גופא עלה זה בתחילת המחשבה⁶. והיינו, דעם היות שתורה וישראל קדמו לעולם גם לגבי שאר הדברים, ובזה גופא הרי (כדאייתא בתנא דבי אליהו⁷) "מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר"⁸, גם לתורה (שהרי בתורה נאמר "דבר אל בני ישראל" ו"צו את בני ישראל") – הרי בתחילת המחשבה גופא עלתה תכלית הכוונה, שכאו"א מישראל, האנשים והנשים והטף, יעשה מקדש לה', דירה בתחתונים.

ומזה מובן, שציווי והוראה עיקרית זו בפרשתנו היא התחלת כל העבודה, שמיד בהתחלת העבודה צריכים לדעת את הנקודה העיקרית דכל הענינים – "דירה בתחתונים", ואח"כ נמשך ענין זה בכל פרטי העבודה בחייו של כאו"א.

(4) פל"ו (מה, סע"ב).

(5) ע"פ פיוט "לכה דודי".

(6) ראה תו"ח ויגש פט [רל], סע"א ואילך. המשך תערי"ב ח"ב ס"ע א'ק"ט ואילך. ובכ"מ.

(7) פי"ד. וראה סה"מ תרל"ה ח"ב ס"ע שנו"ז. וש"נ.

(8) ב"ר פ"א, ד.

(1) כה, ב; ח.

(2) ראה ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו (ד"ה ושני פסוקים). אלשיך פרשתנו (תרומה) שם. של"ה סט, א. רא, א. שכה, ב. שכו, ב.

(3) ראה מדרש תהלים צ, ג. ב"ר פ"ח, ב. ויק"ר פי"ט,

א. תנחומא וישב ד. וש"נ. זח"ב מט, א.

ב. והנה, כדי שיהי "ועשו לי מקדש", הן המקדש הרוחני והן המקדש הגשמי, צריך להיות "ויקחו לי תרומה". והולך וממשיך⁹ "וזאת התרומה אשר תיקחו מאיתם זהב וכסף ונחושת" (ומפרט ט"ו (או י"ג)¹⁰ דברים שנדבו למלאכת המשכן) – דברים גשמיים דוקא.

והנה, התחלת התרומה היא מזהב, שהוא החשוב והמובחר מכולם. וכמובן גם מהמבואר בספרים¹¹ דזהב ר"ת "זה הנותן בריא", שהוא מצב הנעלה ביותר (כדלקמן ס"ח).

וכפשטות הענין – שהכלים וענינים הכי עיקריים בהמשכן נעשו מזהב, כמו הארון שבו מונחים לוחות הברית ושברי לוחות וספר התורה¹², וכן מקיפי המשכן (הקרשים והבריחים) מצופים בזהב וכו'. ועד כדי כך, דאיתא במדרש¹³ "לא הי' העולם ראוי להשתמש בזהב ולמה נברא בשביל המשכן ובשביל בית המקדש". רק שכדי להיות ענין הבחירה, ישנה האפשרות להשתמש בזה לענין הפכי.

אבל, גם ענין זה (שיש אפשרות להשתמש עם זהב באופן הפכי) הוא בשביל העילוי שבו – כדי שתהי' המעלה ותכלית השלימות הבאה ע"י ענין הבחירה, שיש אפשרות להשתמש בזהב באופן אחר, ומכל מקום מראה יהודי את כח הבחירה שלו – "ובחרת בחיים"¹⁴.

ועד כדי כך, שאע"פ שכל דבר בעולם נברא תמיד מאין לי¹⁵, שזהו בכח העצמות דוקא¹⁶, ולכאורה הי' צריך להיות שבאם משתמשים בדבר שלא בהתאם לרצון ה' יתבטל הדבר ממציאותו – מכל מקום עשה הקב"ה דבר פלא, שאפילו אז נשאר הדבר במציאותו, בכדי שע"ז תבוא המעלה והשלימות דבחירה כנ"ל.

ולדוגמא: כאשר מישהו רק מושיט את ידו על מנת לעשות דבר בלתי רצוי, אין זה מתבטל במציאות, אלא זה נשאר מציאות. ויתירה מזה – לא רק בנוגע למחשבה בלתי רצוי, אלא אפילו כאשר ישנו מעשה בפועל – אין זה מתבטל במציאות, בכדי שתהי' השלימות שע"י הבחירה.

וזהו גם מענה לשאלת רבים – "למה עשה ה' ככה" בריבוי נסיונות בחיי יהודי, שהכוונה בכל נסיונות אלו היא "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת גוי"¹⁷ – כדי שיהי' עילוי הכי נעלה, עד לתכלית השלימות שנתגלה דוקא ע"י "ובחרת בחיים",

(13) שמו"ר פל"ה, א. ב"ר פט"ז, ד.

(14) נצבים ל, יט.

(15) ראה שעהיוה"א פ"א.

(16) אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב).

(17) נצבים שם, טו.

(9) פרשתנו שם, ג.

(10) ראה לקו"ש חכ"א ע' 153. וש"נ.

(11) ראה אגרת הטיול (לאחי המהר"ל) חלק הרמו אות ז. תורה שלמה ע"פ שבהערה 9 (אות לח). וראה רבותינו בעה"ת ריש פרשתנו. פי' הרא"ש שם.

(12) ראה ב"ב יד, א"ב. פרש"י וילך לא, כו.

ועומד בתוקף נגד כל נסיון (אפילו הנסיון של "אחטא ואשוב"¹⁸, כדי שיהי' המעלה דבעל תשובה).

ואף שהקב"ה הי' יכול לעשות שנצא ידי חובת כל הענינים עי"ז שכתוב אודות כך בתורה, הרי בשביל המעלה הנ"ל של בחירה – עשה שיהיו הנסיונות בפועל בעולם, כי העיקר הוא המעשה בפועל, ולכן צריך להיות (גם ובעיקר) המעשה בפועל באופן של בחירה (התגברות על הנסיונות כו').

אבל עכשיו, לאחר שכבר עברנו את כל הנסיונות בגלות וכו', ובלשון הידוע (ע"פ דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹⁹) גם צחצחנו כבר את הכפתורים ("מ'האָט שוין אויך צוגעפּוצט די קנעפּלאַך")²⁰ – הרי פשוט שעכשיו אפשר כבר לצאת ידי חובת כל הענינים בתורה (דעם היות ש"קדמה לעולם", הרי ביחד עם זה הנה זה גופא מורה שיש לה שייכות לעולם), ו"כל העוסק בתורת כו' מעלה עליו הכתוב כאילו כו"²¹, ועד"ז ע"י לימוד "צורת הבית בתורה. . . אני מעלה עליהם (כולל מעלה מלשון עלי²²) כאילו הם עוסקין בבנין הבית"²³.

ועד שתיכף ומיד ממש באה הגאולה בפועל, שאז יתבטלו כל הנסיונות, כי "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ"²⁴, ותהי' רק העבודה ד"ילכו מחיל אל חיל" בעליות בקדושה עצמה²⁵, עד "יראה אל אלקים בציון"²⁶.

ג. ויש לקשר זה – ענין התורה – לפרש"י בריש פרשתנו, "ויקחו לי תרומה" – "לי לשמי":

דהנה, צריך להבין הטעם שרש"י מעתיק (לא רק תיבת "לי" שנוגע לפירושו, וגם תיבת "ויקחו" שנוגע לפירושו – כי ממנה מוכח שאי אפשר לפרש "לי" כפשוטו, שהרי לא שייך ליקח וליתן להקב"ה, אלא "לי לשמי", כמדובר פעם²⁷ – אלא) גם תיבת "תרומה".

[ואין לומר שזהו מצד המשך פירושו "תרומה – הפרשה כו'", שהרי ברוב הדפוסים זהו בדיבור המתחיל בפני עצמו].

ובכ"מ.
 (23) תנחומא צו יד. וראה בארוכה לקו"ש ח"ח ע'
 412 ואילך.
 (24) זכרי' יג, ב.
 (25) אגה"ק סוסכ"ו.
 (26) תהלים פד, ח.
 (27) שיחת ש"פ תרומה תשכ"ה (לקו"ש חט"ז ע' 285 ואילך).

(18) יומא פה, ב (במשנה). וש"נ.
 (19) שיחת שמח"ת תרפ"ט.
 (20) ראה סה"מ ד' פרשיות ח"א ס"ע קצג, ובהנסמן שם הערה 129.
 (21) ראה שו"ע אדה"ד או"ח מהדו"ת סוס"א. מהדו"ק שם סי"א. הל' ת"ת פ"ב סי"א. וראה גם מנחות בסופה. לקו"ש ח"ח ע' 413. וש"נ. חל"ב ע' 317. וש"נ.
 (22) ראה גם שיחת ש"פ אחו"ק תשמ"ה (שיחות קודש ח"ג ע' 2052; התוועדויות ח"ג ע' 1934).

והביאור הפנימי יש לומר: "תרומה" הוא אותיות "תורה מ"²⁸, היינו התורה שניתנה למ' יום. ובזה מגדיר רש"י תוכן וענין "ויקחו לי – לשמי – תרומה", שעבודת הלקיחה צריכה להיות בענין התורה.

ויש להוסיף, שבקביעות שנה זו הרי ש"פ תרומה היא ערב ז' אדר, שהוא יום לידתו והסתלקותו של משה רבינו²⁹, שאז "כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו מתגלה כו' ופועל"³⁰ ישועות בקרב הארץ"³¹ – וענינו של משה הוא תורה³² (שניתנה למ' יום – תרומה).

והרי יום זה הוא ה"ערב" והמכין לז' אדר, שכל ענין של "ערב" מורה על הכנה, בדוגמת ערב שבת, ד"מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת"³³. ויש לומר ש"ערב" הוא גם מלשון עריבות³⁴, כולל שתי הדרגות בעריבות – "מטעמים"³⁵ לשון רבים: הן עריבות דקדושה, והן העריבות שע"י אתהפכא כו'. ואדרבה – ע"י אתהפכא העריבות חזקה יותר, כמבואר בתניא³⁶.

ד. וכל זה צריך להיות קשור גם עם שמחה, שזהו ענינו של חודש אדר – "משנכנס אדר מרבין בשמחה"³⁷.

ובפרט ששנה זו היא שנת העיבור, שיש בה שני חדשי אדר [ולהעיר משתי הדעות³⁸ איזה מהם הוא אדר סתם. ו"אלו ואלו דברי אלקים חיים"³⁹, ויתירה מזה – גם בהנהגה בפועל אפשר לנהוג כשתי הדעות⁴⁰ (משא"כ בענינים אחרים, במעשה בפועל שייכת הנהגה רק באופן אחד)], עד שמשניהם נעשה אדר אחד ארוך ("איין לאַנגער אדר") (גם בענין השמחה), אבל לאידך – אדר קצר ("אַ קורצער אדר") מצד זה ש"מיסמך גאולה לגאולה"⁴¹, גאולת חודש אדר לגאולה בחודש ניסן, ו"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁴².

ובפרט שגם עבר כבר שבוע שלם (שבעה ימים) בחודש אדר – שאז מודגש יותר ענין השמחה. ובפרט ביום השבת (בחודש אדר עצמו), ש"ביום שמחתכם אלו השבתות"⁴³, נוסף לשמחה של אדר מצד עצמו.

28) זח"ג קעט, א. תקנ"ז תי"ז (לא, ריש ע"ב). ובכ"מ.

29) מגילה יג, ב. וש"נ.

30) ל' הכתוב – תהלים עד, יב.

31) ביאור לסימן ז"ך (קמו, סע"א-ב). סכ"ח (קמת, סע"א).

32) ראה מכילתא בשלח טו, א. שמו"ר פ"ל, ד. וש"נ. ועוד.

33) ע"ז ג, סע"א.

34) ראה גם סה"מ אידיש ס"ע 203.

35) תולדות כז, ז.

36) פכ"ז (לד, ריש ע"ב) (השיעור דעש"ק).

37) תענית כט, סע"א.

38) ראה לקו"ש חט"ז ע' 342. וש"נ.

39) עירובין יג, ב. וש"נ.

40) ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' שה.

41) מגילה ו, סע"ב.

42) מיכה ז, טו.

43) בהעלותך י, י ובספרי עה"פ.

ולא סתם שמחה, אלא באופן של ריבוי ("מדבין בשמחה"), ושמחה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה – לא כמו השמחה ב"מועדים לשמחה"⁴⁴ שהיתה צריכה להיות במדידה והגבלה (עד שבית דין היו שולחים שלוחים לראות כיצד חוגגים את השמחה⁴⁵), משא"כ שמחת חודש אדר היא בלי הגבלות, באופן ד"עד דלא ידע"⁴⁶.

ומשמחה זו באים מיד לביאת משיח צדקנו, שהיא דוקא "בהיסח הדעת"⁴⁷ (ע"ד "לא ידע"), כמ"ש⁴⁸ "מצאתי דוד עבדי". וכידוע דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴⁹ שאין זה סתירה לכך שבני ישראל צריכים לצפות, לחכות ולייחל לביאת המשיח. ואדרבה – זהו עוד טעם (אם זקוקים לטעם נוסף...) שהקב"ה יביא כבר את הגאולה, מצד זה שכל בני ישראל מצפים לזה⁵⁰.

והולכים כולנו, "בנערנו ובזקנינו . . . בבנינו ובבנותינו"⁵¹, לארץ הקודש, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי, ולקודש הקדשים.

ה. ענין זה (קודש הקדשים) קשור עם פנימיות התורה, שהיא גם ענינה של ישיבת תומכי תמימים, שנתייסדה ע"י אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע כדי לגלות ולהפיץ פנימיות התורה.

ונשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר ה' המנהל פועל של הישיבה מאז היווסדה [גם בחיי אביו, ועאכו"כ אחרי שמילא את מקומו של אביו (בכל הענינים) ונעשה נשיא דורנו], ועד היום הזה, ובודאי ש"רועה ישראל לא יעזוב את צאן מרעיתו"⁵².

וכן זה⁵³ שזכה שכ"ק מו"ח אדמו"ר מינהו להשתדל בעבודת המוסד ובכל עניניו, ומילא את תפקידו בהנהגתו אותו בהצלחה במשך שנים רבות, ועד שאפשר להראות באצבע על פעולות אלו, ורואים בגלוי את התוצאות וכו', ופעולותיו נמשכות עד היום הזה, גם ע"י נשמתו. ועאכו"כ שביום זה (יום פטירתו) הרי כל מעשיו ועבודתו וכו' מתגלים והם פועלים ישועות בקרב הארץ, ובפרט ביום השבת שבו כל הענינים עומדים בתכלית השלימות.

ואין להאריך ביום השבת בדברים שיכולים להביא להיפך השמחה; ויהי רצון שיהי' "הקיצו ורננו שוכני עפר"⁵⁴ תיכף ומיד ממש.

50 ראה סה"ש תרצ"ט ס"ע 312-3. וש"נ. לקו"ש ח"ל ע' 182-3. וש"נ.

51 בא י, ט.

52 אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' קמא.

53 הרה"ג הרה"ח ר' שמרי' גורארי' ז"ל, יו"ר ועד הפועל דמרכז הישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש, חרב"צ כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, וגיטו של – יבלחט"א – כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. נפטר ביום ש"ק זה בבוקר. המו"ל.

54 ישעי' כו, יט.

44 נוסח תפלת העמידה וקידוש דג' רגלים.

45 תדבאר פכ"ו. רמב"ם הל' יו"ט פ"ו ה"כ-כא. שו"ע (וראדה"ז) או"ח סתקכ"ט ס"ד (סי"ג).

46 מגילה ז, ב. שו"ע או"ח סתרצ"ה ס"ב.

47 סנהדרין צו, סע"א.

48 תהלים פט, כא.

49 ראה גם סד"ה בורא ניב שפתים תשמ"ח (סה"מ עשי"ת תירוה"כ ע' רכב). וראה גם שיחת ש"פ מטו"מ תשי"ג (שיחת קודש (ברוקלין, תש"ס) ע' 328). לקו"ש ח"י ע' 172. ועוד.

ואלו שהם כבר נשמות בגופים יוצאים ידי חובת "ואל עפר תשוב"⁵⁵ ע"י לימוד התורה באופן של "ונפשי"⁵⁶ כעפר לכל תהי".⁵⁷ וגם בנוגע לאלו שעדיין אינם "שוכני עפר" בפועל, אבל יש להם איזו שייכות לזה במקצת, ע"י פירוד הנשמה מהגוף במקצת – הרי תיכף ומיד ממש, ביום השבת, יחסכו בדרך ממילא את פתרון כל השאלות והספקות כו' בנוגע למצב זה, כי "הקיצו ורננו" תיכף ומיד, עוד לפני השלב ד"שוכני עפר" (ע"י הקבורה⁵⁸ לאחר צאת השבת); ועד"ז בנוגע לפתרון כל השאלות והספקות – "תשבי יתרץ קושיות ואבעיות"⁵⁹, אליהו הנביא, מבשר הגאולה⁶⁰ (גם ביום השבת).

ועד"ז אלו שאצלם זהו במידה גדולה יותר – כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שאצלו ה'י בשלימות ענין זה דפירוד הנשמה מן הגוף – הרי נעשה "הקיצו ורננו שוכני עפר", תיכף ומיד ממש ממש!

[אחרי שיחה זו ניגנו "זאל שוין זיין די גאולה"].

– שיחה ב' –

ו. דובר לעיל אודות ז' אדר (יום לידתו ופטירתו של משה רבינו), ששייכותו לשבת זו היא בשתיים: א) שבת "מיני' מתברכין כולהו יומין"⁶¹; ב) ובפרט ששבת זו היא ערב ז' אדר, שהתחלתו דז' אדר היא במוצאי שבת קודש.

וכיון שפרשת השבוע דז' אדר היא פרשת "ואתה תצוה" – הרי מובן שיש קשר ביניהם (ז' אדר ופרשת "ואתה תצוה").

[ולהעיר, ששייכות זו מודגשת ביותר בקריאת התורה דמנחת שבת ערב ז' אדר – שקוראים בתורה (ובברכה לפני' ולאחרי', כולל גם עניית "אמן", ואדרבה – גדול העונה אמן יותר מן המברך⁶², בדוגמת גמר הנצחון⁶²) את התחלת פרשת תצוה, שזהו השיעור בתורה של ז' אדר, שחל בשנה זו ביום ראשון דפרשת תצוה.

ולאידך גיסא – גם הזמן דמנחת שבת, שבו קוראים פרשת תצוה, הוא חלק משבת פרשת תרומה (כי, כל יום השבת, עד לסיומו ממש, נקרא "שבת פרשת תרומה"), ערב ז' אדר].

ובהקדים:

(59) תויו"ט סוף עדויות. ובכ"מ.

(60) ראה פרש"י בחוקותי כו, מב. תיב"ע וארא נ, יח. יל"ש ר"פ פינחס. עירובין מג, ב ובתוד"ה דלא אתא. רמב"ם הל' מלכים פי"ב ה"ב.

(61) זח"ב סג, ב. פח, א.

(62) ברכות נג, ב. ניר בסופה.

(55) בראשית ג, יט.

(56) תפלת "אלקי נצור" (ברכות יז, א).

(57) ראה סה"ש תשמ"ח ס"ע 227-8. סה"מ נ"ך-מאחז"ל ע' ד. ובכ"מ.

(58) ראה ויק"ר פי"ח, א. זח"ג פח, ב. זח"ר רות צ, א ובהנסמן בנצו"ז שם.

ביום ז' אדר מודגשת כללות עבודתו של משה רבינו (הן מפני יום הלידה והן מפני יום הפטירה), עד שביום זה כל מעשיו ועבודתו במשך ימי חייו מתגלה ופועל ישועות בקרב הארץ.

וענין זה שייך לכאו"א מישראל, ע"פ הידוע ש"בכל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחי' משה רבינו ע"ה"⁶³, ובחינה זו מביאה לענינים של פועל – שלגבי בחי' משה שבכ"א "יראה מילתא זוטרתא היא"⁶⁴.

וענינו של משה מרומז בשמו – משה על שם "מן המים משיתיהו"⁶⁵. וכמבואר בחסידות⁶⁶ שנשמתו של משה היא מבחי' עלמא דאתכסיא (מים), ו"מן המים משיתיהו" מורה על ההמשכה והגילוי מעלמא דאתכסיא בעלמא דאתגליא. וזהו גם מה שמשה אמר "לא איש דברים אנכי"⁶⁷, כי הוא בחי' עלמא דאתכסיא, אבל אח"כ נתגלה הדיבור שלו (ע"י אהרן שהוא "יהי נביאך"⁶⁸), אבל תוכן הדיבור הי' של משה רבינו, "ואתה תהי' לו לאלקים"⁶⁹).

וכן הוא בכל אחד מישראל מצד בחי' משה שבקרבו; ובפרט אלו ששם הוא משה, היינו שהחיות שלהם נמשכת ע"י האותיות דשם "משה"⁷⁰ – שאצלם מתגלים יותר הכחות הנעלמים שבבחי' אתכסיא.

ז. ועפ"ז יובן הקשר של משה (דז' אדר) עם פרשת "ואתה תצוה":

ידוע⁷¹ שפרשה זו היא הפרשה היחידה (מאז לידת משה) שלא נזכר בה שמו של משה רבינו (ורק בתואר "ואתה", שזה קאי על משה). ואיתא בספרים⁷¹ הטעם על זה – שהוא לזכרון של בקשת משה "מחני נא מספרך אשר כתבת"⁷², שזה פעל עכ"פ בפרשה זו.

אבל בפנימיות הענינים יש לומר שיש בזה גם עילוי, ש"ואתה" מורה על העצם של משה, שלמעלה מכל ענין של שם, ע"ד שמצינו אצל הקב"ה (כביכול) שיש דרגא שנקרא בשמות, ויש דרגא נעלית יותר מכל ענין השמות, ועד ש"לא אתרמיז (לא בשום שם ו) לא בשום אות ולא בשום קוץ כו"⁷³, שמורה על עצמותו ית' שלמעלה מכל תואר ושם. ובדוגמת זה הוא בצדיקים ("ועמך כולם צדיקים"⁷⁴), ועאכו"כ משה רבינו, ש"ואתה" מורה על עצם שלו, שלמעלה מכל תואר ושם.

70) ראה שעהיה"א פי"ב.

71) ראה זח"ג רמז, א. פי' הרא"ש ובעה"ט ריש פרשתנו. וראה בארוכה לקו"ש חט"ז ע' 342 ואילך. חכ"א ע' 173 ואילך. חכ"ו ע' 264 ואילך. ובכ"מ.

72) תשא לב, לב.

73) ראה זהר ח"א קסז, ב. ח"ג יא, א. רנז, ב. לקו"ת פינחס פ, סע"ב. ובכ"מ.

74) ישעי' ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.

63) תניא רפמ"ב.

64) ברכות לג, ב. מגילה כה, א.

65) שמות ב, י.

66) ראה תר"א שמות נא, ד. בשלה סב, רע"ג. ובכ"מ.

67) שמות ד, י.

68) וארא ז, א.

69) שמות שם, טז.

[וכמובן בפשטות מזה שקריאת השם היא דוקא לאחר שנולד, וכמה ימים לאחר הלידה – בשעת הברית. ואפילו בנוגע למשה, שנולד מהול⁷⁵, הרי מסתמא היתה הטפת דם ברית⁷⁶ וכיו"ב – תלוי כיצד נהגו לפני מתן תורה. ובכל אופן – קריאת שם משה היתה לאחר זמן].

וביחד עם זה, בחינה נעלית זו נמשכת בגלוי ממש, עד שיכולים להראות עלי' בגלוי ולומר "ואתה" לשון נוכח.

ויש להוסיף, שנאמר כאן "ואתה" בו' המוסיף (ע"ד "ואלה מוסיף על הראשונים"⁷⁷), להורות שפרשה זו היא בהוספה לפרשה הקודמת (פרשת תרומה), ששם מוזכר שמו של משה בפירוש כו"כ פעמים, היינו, ש"ואתה" קאי (לא רק על העצם בלבד, אלא) גם על העצם כפי שהוא בהוספה על גילוי בחי' שמו של משה ("מן המים משיתיהו"), שיש את ב' הענינים יחד.

ואח"כ ממשיך הכתוב ("ואתה) תצוה את בני ישראל", שמבחי' "ואתה" נעשה צוותא וחיבור עם כאו"א מישראל (כמבואר בתו"א⁷⁸), עד שע"י משה (ממוצע המחבר⁷⁹) נעשה צוותא וחיבור עם הקב"ה, עצמותו ית'.

ח. בהמשך להנ"ל אודות ז' אדר, ובקשר עם זה ששבת זו היא פרשת תרומה, ובמשך שבוע הבא יקראו בפרשת תצוה, ששתי פרשיות אלו מדברות אודות בניית המשכן – נבוא עתה עם הצעה מיוחדת:

במשך שבוע הבא (כולל גם היום), מיום ז' אדר (יום ראשון) עד שבת הבאה (ומוצאי שבת קודש) ועד בכלל – יש להוסיף בכל יום ויום בג' הקוין דתורה תפילה וצדקה.

והרי לכולם יש שייכות גלוי' עם המשכן: תורה – תרומה, "תורה מ" (כנ"ל ס"ג); צדקה – "ויקחו לי תרומה" בפשטות הוא ענין הצדקה; תפילה [ולהעיר שיש בה גם הענין דגמילות חסדים – כפי שאומרים קודם התפילה "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת"⁸⁰ לרעך כמוך" (כפי שקבע אדמו"ר הזקן בסידור שלו⁸¹ השוה לכל נפש), וגם דברי תורה, ולפני זה – ברכת התורה המקשרת אותו עם "נותן התורה" – כי בתפילה צריכים לכוון (אפילו בזמן הגלות) כנגד מקום המקדש⁸². ועוד: בניית המשכן היתה מזהב כסף ונחושת, שהם כנגד ג' הקוין דתורה תפילה וצדקה.

(75) סוטה יב, א.

(76) שבת קלה, א. טושו"ע יו"ד סרס"ג ס"ד.

(77) פרש"י ר"פ משפטים (כא, א).

(78) תצוה פכ, א. ובכ"מ.

(79) ראה ד"ה פנים בפנים תרנ"ט (סה"מ תרנ"ט ע'.

קצ ואילך).

(80) קדושים יט, יח.

(81) לפני "מה טובו". וראה לקו"ש חכ"ה ע' 374.

וש"נ.

(82) טושו"ע (ודאדה"ז) או"ח סצ"ד ס"א"ב (ס"א"ג).

ו"גדול לימוד שמביא לידי מעשה"⁸³ [ולהעיר גם מהדיוק "מביא לידי מעשה" (ולא רק "מביא למעשה") – שמביא גם להענינים שהם "ידי מעשה", כמו ידות הכלים, היינו, שגם כשיש צורך ב"יד" בשביל שיבוא למעשה, נפעל גם זה ע"י הלימוד ש"מביא (גם) לידי מעשה"], ו"מצוה גוררת מצוה"⁸⁴ (בפרט מצות צדקה ש"שקולה כנגד כל המצוות"⁸⁵) – הרי זה יביא בודאי גם הוספה בקיום המצוות בהידור בכלל.

וההחלטה הטובה בכל זה צריכה להיות כבר בערב ז' אדר. ויש להתחיל בזה מיד ביום ראשון, ולעשות כן גם ביום השבת קודש (באופן האפשרי), ולפרסם זה בכל מקום שאפשר.

ט. וכאמור לעיל, כל זה צריך להיות מתוך שמחה. ובפרט בעמדנו בשבת, ו"ביום שמחתכם אלו השבתות", שלשון בתורה (או מה שחוזרים מהתורה) הוא בתכלית הדיוק – שנעשה "שמחתכם" לשון נוכח, בגילוי, שהנה בשבת זו ממש ישנה "שמחתכם", ולשון רבים – לכל בני ישראל.

ויהי רצון, שמהדיבור בכל זה יומשך כן במעשה בפועל, ונזכה להגילוי דגאולה העתידה לבוא, ו"הקיצו ורננו שוכני עפר", ובתוכם – אלו הנזכרים לעיל.

והקב"ה יעשה מחול לצדיקים, "והוא יושב ביניהם, וכל אחד ואחד מראה באצבעו ואומר הנה"⁸⁶ אלקינו זה גו' זה ה' קוינו לו"⁸⁷, ב' פעמים זה⁸⁸, בכפליים.

וכל זה באופן ד"מראה באצבעו ואומר זה": הנה הגאולה, הנה משה רבינו ("אָט איז די גאולה, אָט איז משה רבינו"). ודוקא באצבע הגשמית, המוחיית ("ווערט באַלעכט") בחיות פרטית, אבל זה נמשך מחיות כללית, עד מעצם ונקודת החיות⁸⁹.

וכל זה תיכף ומיד ממש, עוד בשבת זו, ביחד עם גילוי בית המקדש השלישי, שהוא עומד ומשוכלל למעלה⁹⁰, במזומן [גם מלשון זמן, זמן מוגבל, הקשור עם מקום מוגבל], והירידה למטה יכולה להיות תיכף ומיד, עוד ביום השבת, תיכף ומיד ממש.

[אחרי שיחה זו ניגנו 'וביום שמחתכם'].

— שיחה ג' —

י. ידוע פסק הרמב"ם⁹¹ שהציווי ד"ועשו לי מקדש" הוא ציווי כללי בנוגע לכל הבתי-מקדשות (נוסף לבניית המשכן בפשטות), כולל בנין בית המקדש השלישי. ועאכו"כ

88) ראה שמו"ר פכ"ג, יד.

89) ראה לקו"ש תרומה שנה זו (חל"א ע' 135 ואילך).

90) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

91) ריש הל' ביהב"ח.

83) קידושין מ, ב. ב"ק יז, א.

84) אבות פ"ד מ"ב.

85) ב"ב ט, א. וראה תניא פל"ז (מח, ב ואילך).

86) ישע"י כה, ט.

87) תענית בסופה.

שציווי זה כולל "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" בתוך כל א' מישראל, מתחיל מבניית בית בישראל, ועד"ז עם משפחתו וסביבתו, שעושה מהם משכן לה'.

והנה, כדי לבנות את המשכן היו צריכים ל"ויקחו לי... זהב וכסף ונחושת", ובעבודת כל ישראל – ג' העמודים שעליהם העולם עומד⁹².

ובפרטיות יותר, ג' דברים אלו מורים על ג' דרגות בעבודה: זהב הוא ר"ת "זה הנותן בריא", שהוא דרגא נעלית בעבודה (וכנ"ל שזהב הוא המובחר כו'); כסף הוא ר"ת "כשרואה סכנה פודה"⁹³, היינו שישנו ענין בלתי רצוי, ואעפ"כ הוא פודה ע"י קיום המצוות, פד"י מכל ענינים בלתי רצויים; ומי שהוא לעת עתה לא בדרגת זהב ולא בדרגת כסף, אלא הוא בבחי' נחושת, ר"ת "נתינת חולה ואומר שכיב-מרע תנו"⁹⁴ – גם אצלו יש ענין הנתינה, ואדרבה: אמירתו היא כנתינה גמורה⁹⁵.

והיינו, שיהי' מי שיהי', ובאיזה מעמד ומצב שנמצא, הנה יש ביכלתו לקיים הציווי ד"ועשו לי מקדש".

וענין זה דנחושת הוא ענין כללי בכללות עבודת האדם – שהרי העולם מצד עצמו הוא בבחי' "חולה" (שאינו בשלימות), דאף ש"ואלה תולדות השמים"⁹⁶ מלא⁹⁷, מכל מקום, אין זה מגיע להשלימות (שנעשית ע"י עבודת האדם בעולם) שתתגלה לעתיד לבוא ד"אלה"⁹⁸ תולדות פרץ⁹⁹, כי העולם הוא במצב ד"חולה" – בגימטריא מ"ט¹⁰⁰, הענין ד"חולת אהבה"¹⁰¹. וזהו גם מה שמשה רבינו בהיותו בעולם הזה הגשמי הי' ביכלתו להשיג רק מ"ט שערי בינה¹⁰², ורק לאחר פטירתו וקבורתו בהר נבו – נ' בו" – השיג את שער הנ¹⁰³. וכמו כן כל א' מישראל הנה ע"י הצמאון ד"חולת אהבה", ביכלתו לגלות את ה"נ' בו" – הנ' שבפנימיותו, ונעשה בריא, ויוצא מגדר של "חולה" ("אויס חולה").

יא. וכאן המקום לעורר עוד הפעם אודות ההצעה הנ"ל להוסיף בג' הקוים דתורה תפילה וצדקה, באופן הקשור לענין של מעשה, ובפרט באופן של בנין (בפרט בזמן זה – זמן של בנין¹⁰⁴), בהתאם לג' דברים הראשונים שבהם נבנה המשכן, ונעשה "ושכנתי בתוכם", דירה בתחתונים.

שם הערות 23-24.

98) שה"ש ב, ה. וראה רמב"ם הל' תשובה פ"י ה"ג.
99) ראה ר"ה כא, ב. נדרים לח, א.
100) ס' הליקוטים להאריז"ל ואתחנן ג, כו. הובא בשל"ה חלק תושב"כ פ' ואתחנן שסט, א. וראה לקו"ת במדבר יב, א ואילך. סה"מ פסח ח"ב ע' ס. וש"נ.
101) ראה שיחות תשמ"ח: ש"פ שופטים (סה"ש ח"ב ע' 622); י"ט אלול (התוועדויות ח"ד ע' 302); ש"פ תבוא (סה"ש שם ע' 641 ואילך). ובכ"מ.

92) ראה אבות פ"א מ"ב.

93) טושו"ע חו"מ סר"נ ס"א.

94) בראשית ב, ד.

95) ב"ר פי"ב, ו. שמו"ר פ"ל, ג.

96) רות ד, יח.

97) טעמי המצוות להרח"ו פ' וירא (ד"ה מצות ביקור חולים). מאו"מ מערכת ח אות לה. לקו"ת ברכה צז, ב. סה"מ תרנ"ג ס"ע רסו ואילך. שם ס"ע רסט ואילך. סה"מ פסח ח"א ס"ע קג, ובמקומות שנסמנו

ולכן, כאן המקום שאלו שהגישו משקה "המשמח"¹⁰² בנוגע לבנינים הקשורים עם ג' הקוין דתורה תפילה וצדקה, או בקשר עם סיום בספר הרמב"ם או התחלת הלימוד בזה (שממנה באים אח"כ להסיום, ואח"כ מתחילים ספרים ומסכתות אחרים, כנוסח ה"הדרן"), שגם לימוד התורה קשור עם בנין, כמאחז"ל¹⁰³ "אל תיקרי בניך אלא בוניך" – יעלו עתה ויכריזו במה המדובר, ויזמינו את הקהל (חלק או כולם) להשתתף בזה בגופם, בנשמתם ובממונם.

ועי"ז שמוסיפים בפעולות של בנין, בתוככי כללות מעשינו ועבודתינו, הנה אפילו ע"י "מצוה אחת הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה"¹⁰⁴, תשועה והצלה דגאולה האמיתית והשלימה.

וזה יהי' הכנה לבנינו של הקב"ה¹⁰⁵, "מקדש אדני כוננו ידיך"¹⁰⁶, שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ממש.

[אחרי חלוקת המשקה התחיל לנגן "והריקותי לכם ברכה".]

— שיחה ד' —

יב. דובר לעיל שהיום הוא ערב ז' אדר, שהוא גם יום א' דפרשת "ואתה תצוה". וכמדובר לעיל ש"ואתה" מורה על עצם של משה.

ולהוסיף, דהגם שזוהי הפרשה היחידה שבה נעלם שמו של משה רבינו (כנ"ל), הרי תמורת זה, מיוחדת פרשה זו מכל שאר הפרשיות, שהתחלת הפרשה ממש היא בנוגע למשה – "ואתה"; משא"כ בשאר כל הפרשיות כולן, שהשם משה בא לאחר כמה תיבות (כגון "וידבר . . אל משה" וכיו"ב).

והיינו, שדוקא ע"י התמורה נעשית עלי' גדולה, וע"ד דין תמורה – "והי' הוא ותמורתו יהי' קודש"¹⁰⁷, שהתמורה נעשית קודם יותר מזה שעליו המירוה (ולא כמו תמורות האותיות, כמבואר בשער היחוד והאמונה¹⁰⁸ מספר יצירה¹⁰⁹, שהן למטה מן האותיות). וענין זה נעשה הוראה לכאו"א, שצריך להמיר את כל הענינים והכחות שאפשר להשתמש בהם לדברי רשות – לקדושה (שהוא נעלה מרשות), "כל מעשיך לשם שמים"¹¹⁰, ועד¹¹¹ – "בכל דרכיך דעהו"¹¹².

109) פ"ב מ"ד-ה ובמפרשים שם. פי' הראב"ד שם.
110) אבות פ"ב מ"ב. רמב"ם הל' דעות ספ"ג.
טושו"ע או"ח סרל"א. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 646
בהערה ד"ה כל מעשיך לשם שמים.
111) ראה לקו"ש ח"ג ע' 907. שם ע' 932. ח"י ע'
104. חכ"ה ע' 135. ועוד.
112) משלי ג, ו. רמב"ם וטושו"ע שם. שו"ע אדה"ז
או"ח סקנ"ו ס"ב.

102) ס' שופטים ט, יג.
103) ברכות בסופה. וש"נ.
104) הל' תשובה פ"ג ה"ד (ע"פ קידושין מ, ב).
105) ראה זהר ח"א כח, א. ח"ג רכא, א.
106) בשלח טו, יז ובפרש"י.
107) בחוקתי כז, לג.
108) ספ"א.

וענין זה מרומז גם באות ו' ("ואתה"), שמורה על ענין ההוספה, דזהו כללות עבודת האדם – להוסיף הוספה אמיתית בעולם. דהגם שישנו הענין ד"אלה תולדות השמים והארץ בהבראם", הרי ו' זה ("תולדות") אינו מגיע ("קומט ניט") להו' ד"אלה תולדות פריץ", שהיא ההוספה הבאה ע"י עבודת האדם בעולם (כנ"ל ס"י).

ויש להוסיף, דהנה אות ו' מורה על ענין האמת, ו' דא אמת¹¹³, שזהו תוכן עבודת ישראל לגלות בעולם את האמת דאלקות, ובלשון הרמב"ם¹¹⁴ "מאמיתת המצאו נמצאו כל הנמצאים", ששלימות ענין האמת היא "אמיתת המצאו", וענין זה צריכים לגלות ב"כל הנמצאים" שנמצאו מאמיתת המצאו.

וכידוע¹¹⁵ שתיבת "אמת" (א' מ' ת') כוללת את כל הדרגות כולם: ממשיכים את הא' – "אלופו של עולם"¹¹⁶, בחי' כתר וחכמה, בכל סדר ההשתלשלות, מתחיל מאות ב' של "בראשית" ר"ת ברכה¹¹⁷, עד לשאר כל האותיות, ואמצעיתן – אות מ', עד לסוף כל הדרגות – אות ת'. והיינו שחודר בתוך כל הפרטים, מתחילתו, ובאמצעו – שמרומז באות מ' (אמצע האותיות), ועד לסופו – ת', בחי' "ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר"¹¹⁸. ועבודה זו היא הן מלמעלה למטה כנ"ל, ועד"ז מלמטה למעלה.

וכידוע גם פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר¹¹⁹ בנוגע לאות א' (וכן הי' סדר החינוך של מלמדים, לומר לתלמידים), שצורת אות א' היא ב' יו"ד וקו, היינו היו"ד למטה והיו"ד למעלה (ר"ת דשם הוי'), ושתיהן קשורות זו לזו ע"י הו' באמצע, הן מלמעלה למטה והן מלמטה למעלה.

יג. והנה, העיקר דכל הענינים הוא שיומשך כל זה בכאו"א, ועד במעשה בפועל. מתחיל מההצעה הנ"ל, שבמשך השבוע הבא (כולל בש"פ תצוה – באופן המתאים) יוסיף כאו"א בתורה, עבודה וגמילות חסדים.

ובעמדנו עתה לקרוא (בתפילת מנחה) את התחלת פרשת תצוה – הציווי אודות הדלקת המנורה, "ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד"¹²⁰, ד"כל לילה ולילה קרוי תמיד"¹²¹, עדי קיום היעוד "לילה כיום יאיר"¹²² – יהי רצון שבקרוב ממש נזכה לראות את הדלקת המנורה בבית המקדש השלישי בתכלית השלימות, ושם נעשה לפניך . . כמצות רצונך¹²³.

וראה לקו"ת תזריע כג, ג. ועוד. וראה ברכות יג, ב.
 117) ירושלמי חגיגה פ"ב ה"א. ב"ר פ"א, י.
 118) חיי שרה כג, טז. וראה זח"א קכג, ב (בתוספתא).
 119) "היום יום" ח אדר א. שיחת י"ג תמוז תרצ"ב (קה"ת, תשע"ו) ע' 7. וש"נ.
 120) ר"פ תצוה (כז, כ).
 121) פרש"י עה"פ.
 122) תהלים קלט, יב.

113) זח"ג ב, א. נת' בביאה"ז להצ"צ ח"א ע' שיג ואילך. ועוד.
 114) ריש הל' יסוה"ת.
 115) ראה ירושלמי סנהדרין פ"א ה"א. ב"ר פפ"א, ב. דב"ר פ"א, י. שהש"ר פ"א, ט (א). פרש"י ד"ה חותמו – שבת נה, א. וראה לקו"ת מסעי צא, ד. צג, ב ואילך.
 116) ראה סמ"ק – הובא בב"י או"ח סימן סא (ד"ה כתב בסמ"ק). שו"ע (וראדה"ז) או"ח שם סעיף ו.

וכרגיל לסיים באמירת "לחיים", ובשירת הניגון "שיבנה בית המקדש". ואח"כ – הניגון "אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך"¹²⁴, שלעתיד לבוא, כל הצדיקים ("ועמך כולם צדיקים") יזכו לא רק לבחי' ראי' – "מראה באצבעו ואומר זה", אלא הכל יהי' באופן של התיישבות, "ישבו ישרים גוי'", "ישר יחזו פנימו"¹²⁵.

ומ"שיבנה" ו"יודו וגו'" לשון עתיד – שיתגלה בפועל בהוה, עכשיו, ביום השבת קודש (מעין ודוגמת "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"¹²⁶, ובפרט לאחר חצות, "רעוא דרעוין"¹²⁷) פרשת תרומה שנת ה' אלפים תשמ"ט, עם כל הענינים ורמזים שבזה, כולל תשמ"ט מלשון "תשמט"¹²⁸ וכו', ותיכף ומיד ממש.

[אחרי שיחה זו הורה לש"ץ שי' לנגן "יהי רצון . . שיבנה בית המקדש". אח"כ ניגנו "אך צדיקים". אח"כ התחיל לנגן "ניעט ניעט ניקאָוואָ". אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:35].

(125) שם יא, ז.

(126) תמיד בסופה.

(127) זח"ב פח, סע"ב.

(128) פ' ראה טו, ג. ראה סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 610

הערה 103. שם ע' 630. ובכ"מ.

(123) נוסח תפלת מוסף דשבת ויו"ט. ראה תו"ח ס"פ ויחי (צה [רלן], א. צו [רלז], ג"ד). אזה"ת ויחי (כרך ו) תתשכח, ב ואילך. המשך וככה תרל"ז (קה"ת, תשע"ג) פי"ז (ע' טו) ואילך. ועוד.

(124) תהלים קמ, יד.

יומן

• יום שבת קודש פ' תרומה, ו' אדר ראשון •

כ"ק אדמו"ר שליט"א ירד להתוועדות בשעה 1:30, כשהקהל מנגן את הניגון ד"ויהי בימי אחשורוש".

שלא כרגיל, בירך כ"ק אדמו"ר שליט"א על היין כשהסידור סגור. אח"כ ניגנו "אוהב ה' שערי ציון".

בשיחה א' ביאר את ענין תרומת המשכן בעבודת האדם, ע"י הפיכת ענינים הגשמיים לקדושה. בהמשך

בלתי מוגה

ביאר פרש"י בתחילת הפרשה, ואח"כ דיבר אודות השמחה בחודש אדר "עד דלא ידע" (יותר משאר ימים טובים שבהם השמחה מוגבלת), ובפרט בשנה זו שיש שני חדשי אדר, הנעשים "איין לאַנגער אדר", אבל גם "אַ קורצער אדר"² כי "מיסמך גאולה לגאולה". בין הדברים אמר שכבר סיימנו לצחצח את הכפתורים, וכן הזכיר שנמצאים ב"ערב" ז' אדר – גם מלשון עריבות.

(1) = "אדר אחד ארוך".

(2) = "אדר קצר".

[אומרים שכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו להכריז, אך בפועל לא הכריז. ויש מקשרים את זה לפטירת הרש"ג].

ר' בנימין שי' עקיבא מראש העין קיבל בקבוק, ובעת שעלה אמר לכ"ק אדמו"ר שליט"א שמות לברכה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הורה לו (בהצביעו באצבעו הק') להכריז לעבר הקהל. אח"כ הוא אמר "לחיים" לכ"ק אדמו"ר שליט"א, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו.

אח"כ החל לנגן "והריקותי לכם ברכה", ומחא כפיו הק' בחוזק לצדדים (כבר זמן רב שלא מחא כפיו בניגון זה).

בשיחה ד' דיבר בהמשך לשיחה ב' אודות הקשר בין ז' אדר לפ' תצוה, וביאר את התיבה הראשונה "ואתה". בהמשך הזכיר שוב (פעם שלישית) אודות ההצעה הנ"ל, וסיים בהוראה לומר "לחיים" ולנגן "שיבנה ביהמ"ק" ו"אך צדיקים".

אחרי שיחה זו הורה לחזן ר' משה שי' טלישבסקי לנגן "יהי רצון... שיבנה ביהמ"ק", ועודד בידו הימנית הק' בחוזק. אח"כ ניגנו "אך צדיקים", וכ"ק אדמו"ר שליט"א הניף את ידו הק' בסיבובים חזקים, והי' מאוד שמח.

אח"כ החל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "ניעט ניעט ניקאָוּאָ", וטעם מה"מזונות" (אכל שיעור), והניף את ידו הק'.

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:35.

בסיום השיחה דיבר אודות הסתלקות הרש"ג, ודיבר במעלתו שנתמנה לנהל את ישיבת תומכי תמימים והצליח בזה, ואיחל שיהי' "הקיצו ורננו" עוד לפני שיהי' מ"שוכני עפר". את השיחה סיים באומרו בקול: "ממש ממש!".

אחרי שיחה זו ניגנו "זאָל שוין זיין די גאולה", ומיד בהתחלה מחא כ"ק אדמו"ר שליט"א כפיו הק'.

בשיחה ב' דיבר אודות ז' אדר והקשר לפרשת תצוה שבה לא מוזכר שמו של משה רבינו אלא העצם שלמעלה מהשם, ובסיום אמר הצעה מיוחדת – שבמשך השבוע הבא (החל מהיום, ועד מוצש"ק הבא) יוסיפו בכל יום בג' הקוין דתורה תפלה וצדקה, הקשורים למשכן.

אחרי שיחה זו ניגנו "וביום שמחתכם" (כמוזכר בסיום השיחה), וכ"ק אדמו"ר שליט"א מחא כפיו הק', ובאמצע עצר והביט על מישהו, והמשך למחוא כפיו הק' לצדדים.

בשיחה ג' דיבר על ג' הדרגות בעבודה המרומזות בר"ת ד"זהב" – "זה הנותן בריא", "כסף" – "כשיש סכנה פודה", ו"נחשת" – "נתינת חולה ואומר שכיב-מרע תנו". כמו"כ הזכיר שוב אודות ההצעה הנ"ל. בסיום הזכיר אודות חלוקת המשקה, ובין הדברים הזכיר שוב אודות בנין (אחרי כו"כ שבתות שלא הזכיר על זה).

אחרי שיחה זו התקיימה חלוקת המשקה. בין המקבלים הי' הרחמ"א שי' חדקוב (בתחילה לא הי' בקבוק בשבילו, והריב"ק הביא פתאום), ולא הכריז כלום

ר"ד מחלוקת הדולרים

בשורות, און אַזוי ווי אושפיזל איז דאָס שם המשפחה, איר האָט דאָך אַ הוראה – וועט איר זיין בלשון הגמרא 'אושפיזכן לגבורה', פאָרן אויבערשטן², ונתן לו דולר נוסף באומרו: "דאָס איז פאָר הצלחה"³, ודולר שלישי באומרו: "און דאָס אָפגעבן פאָרן גאַנצן קהילה"⁴.

הנ"ל ביקש ברכה לבני משפחתו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר רביעי באומרו: "זאָל זיין פאָר די גאַנצע משפחה. בשורות טובות"⁵.

הנ"ל שאל האם בפועל לעשות דין תורה, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (שוב): "דאָס דאַרף מען זיך מיישב זיין מיט די וואָס געפינען זיך על אתר"⁶.

• לא' שביקש ברכה לרפואה שלימה עבור רב מסויים אמר: "אמן, זאָל זיין יאריך ימים על ממלכתו; אַ מלך דאַרף זיין געזונט!"⁷.

• לא' שביקש ברכה לפרנסה אמר: "אמן, בקרוב ממש", ונתן לו דולר נוסף באומרו: "שטייט אין גמרא אַז פרנסה גיט מען פאָר די פרוי, אין זכות פון די

יום ראשון, ז' אדר תשמ"ט

• א' (שהוצג ע"י ר' יעקב יהודה שי' העכט) ביקש ברכה למישהו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר נוסף באומרו: "יע, דאָס אָפגעבן עם אויף צדקה, און עס וועט גיין צוזאַמען מיט די ברכה"¹.

הנ"ל: שנית, אני רוצה להודות לרבי על הברכה שנתן לי בשנה שעברה; הקב"ה ענה את בקשתנו וב"ה הכל בסדר.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "בכלל צריך להיות 'שמח בחלקו', אבל בעניני צדקה, עניני תורה ומצוות, אזי אין צריך להיות 'שמח בחלקו', אלא דוקא להרבות מזמן לזמן. וכל המרבה בריבוי זה, בפרט 'מרבין בשמחה', אזי זה משובח".

הנ"ל: ב"ה אני שמח, ואני מודה להקב"ה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר שלישי באומרו: "זה בשביל הריבוי. ברכה והצלחה, בשורות טובות".

יום ראשון, בדר"ח תמוז תש"נ

• להרב אושפיזל שי' ששאל בנוגע לעריכת דין תורה וכו' אמר: "זאָל דער אויבערשטער אייך מצליח זיין, יאריך ימים על ממלכתו. דאָס מ'דאַרף מיישב זיין מיט בתי דינים אין ארץ הקודש; זיי געפינען זיך על אתר, ו'אין לו לבית דין אלא מה שענינו רואות'. זאָל זיין גוטע

(2) = "שהקב"ה יתן לך הצלחה, יאריך ימים על ממלכתו. את זה צריך ליישב עם בתי דינים באה"ק; הם נמצאים על אתר, ו'אין לו לבית דין אלא מה שענינו רואות'. שיהיו בשו"ט, ולהיות שאושפיזל הוא שם המשפחה [שלך], הרי יש לך הוראה – תהי' בלשון הגמרא 'אושפיזכן לגבורה', להקב"ה".

(3) = "זהו בשביל הצלחה".

(4) = "זהו לתת בשביל כל הקהילה".

(5) = "שיהי' בשביל כל המשפחה".

(6) = "את זה צריך ליישב עם אלו הנמצאים על אתר".

(7) = "אמן, שיהי' יאריך ימים על ממלכתו; מלך צריך להיות בריא!".

(1) = "כן, זה לתת לו לצדקה, וזה ילך ביחד עם הברכה".

איר עם דערציילן אז הרב... [נקב בשם הרב] וואָס איז זיין מנהל האָט געזאָגט כד וכד, און דערנאָך וועט איר בעטן דעם רב ער זאָל פסק'נען; אַ רב וואָס איז ניט נוגע בדבר. זאָל זיין – ווי איר וועט מחליט זיין – זאָל זיין בהצלחה רבה¹¹.

• א' דיבר עם כ"ק אדמו"ר שליט"א בארובה אודות מצב היהדות בונצואלה שאין להם כסף לבנות מקוה וכו', וכ"ק אדמו"ר שליט"א הפנה אותו לרבני קהילות ספרד בניו יורק [הר"ד המלא נדפס בדברי משיח תש"נ ח"ד ע' 313-4].

בתוך הדברים שאל הנ"ל האם ליובאוויטש לא יכולים לעזור, והשיב כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית): "ליובאוויטש מלאה בחובות... אם יש לך את האפשרות ("מעגלעכקייט") להשתתף בתשלום החוב – אזי אהי' שמח מזה, אבל זה כנראה לא הבעי' שלך... השי"ת יברך אותך, בשורות טובות."

11) = "את זה צריך לשאול אצל רב, וצריך לספר לו את כל הפרטים שבדבר, ועיקר הפרטים יודע המנהל; ב... [שם המוסד] זהו הרב... [שם הרב], והוא מכיר מן הסתם אותו ג"כ בין כל התלמידים (חסר קצת), אח"כ תשאל – הוא הרי נוגע בדבר (חסר קצת) – אבל כאשר תשאל אצל הרב, תספר לו שהרב... [שם הרב] שהוא המנהל שלו אמר כך וכך, ואח"כ תבקש מהרב שיפסוק; רב שאינו נוגע בדבר. שיהי' – כפי שתחליט – שיהי' בהצלחה רבה."

פרוי האָט מען בעסערן פרנסה. אָפגעבן פאַר די פרוי אויף צדקה⁸.

• לא' הנוסע למקום מסויים נתן דולר א' לתת לצדקה כאן ודולר נוסף לתת במקום שלשם נוסע, והוסיף: "און אויב וועט קומען משיח נאָך פאַר דעם – וועט איר דאַרפן אָפגעבן די דאָלאַרס אין ארץ הקודש"⁹.

• א' שאל משהו בלחש (כנראה בקשר לבעי' עם תלמיד במוסד מסויים), ובאמצע שאל כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אַז וואָס?"¹⁰.

כשסיים לשאול, אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "איז דאָס דאַרף מען אַ פּרעג טאָן באַ אַ רב, און דאַרף מען עם דערציילן אַלע פּרטים שבדבר, און דער עיקר פּרטים ווייסט דער מנהל; אין... [נקב בשם המוסד] איז דאָס הרב... [נקב בשם הרב], און ער קענט מסתמא עם אויכעט צווישן אַלע תלמידים (חסר קצת), דערנאָך וועט איר פּרעגן – ער איז דאָך אַ נוגע בדבר (חסר קצת) – בשעת איר וועט אָבער פּרעגן באַם רב, וועט

8) = "איתא בגמרא [ב"מ נט, סע"א] שפרנסה נותנים בשביל האשה, בזכות האשה יש פרנסה טובה יותר. לתת בשביל האשה לצדקה."

9) = "ואם יבוא משיח עוד קודם לכן – תצטרך לתת את הדולרים [לצדקה] באה"ק."

10) = "שמה?"

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

הופיע בסדרת "דברי משיח":

- תש"נ חלק א' • תנש"א חלק ד' (אזל)
- תש"נ חלק ב' • תנש"א חלק ה'
- תש"נ חלק ג' • תשנ"ב חלק א' (אזל)
- תנש"א חלק א' • תשנ"ב חלק ב'
- תנש"א חלק ב' • תשנ"ב חלק ג'
- תנש"א חלק ג'

חדש: תש"נ ח"ד *

(* הופיע בימים אלו מבית הדפוס, ובקרום יופץ ברחבי אה"ק,

ובעוד מספר שבועות בארה"ב

**כמו"כ ניתן להשיג את כל כ"ו החלקים
של סדרת "ספר המאמרים" על
פרשיות התורה והמועדים**

להזמנות ובירורים: 718-560-3770 / 058-5358-770 / torasmoshiach@gmail.com

להזמנות (בארה"ב בלבד) והקדשות: www.torasmoshiach.com

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים
ב-770 – בית חיינו – בית משיח
להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם
מתוך הרחבה ומנוחת הנפש
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא
בקבלת פני משיח צדקנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א
יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם
תיכף ומי"ד ממ"ש, נאוו!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר
יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,
חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל
ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר
בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –
"לא לתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"
ובעגלא דידן יתגלה לעין כל
ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמיתית והשלימה
נאו מי"ד ממ"ש ממש!